

STANOWISKO
Konwentu Powiatów Województwa Śląskiego
Bielsko-Biala, 29 luty 2016 r.

w sprawie : propozycji zmian w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Proponuje się wprowadzenie następujących zmian :

Dział IV ustawy. Pomoc dla osób usamodzielnianych.

1.

Zdefiniowanie pojęcia „kontynuacji nauki”.

Obecnie art. 147 pkt 2 ustawy określa, że pomoc na kontynuowanie nauki nie przysługuje w przypadku, gdy osoba usamodzielniana bez uzasadnionych powodów zmieniła trzykrotnie, na tym samym poziomie kształcenia szkołę, zakład kształcenia nauczycieli lub uczelnię, kurs lub przygotowanie do wykonywania zawodu.

Natomiast nie przewidziano przypadku wielokrotnego powtarzania tych samych poziomów (tej samej klasy) nauki w jednej szkole.

Zdefiniowanie pojęcia „kontynuacja nauki” dawałoby podstawy do weryfikacji uprawnień wychowanków do pobierania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki także w powyższym przypadku, który jest ewidentnym przykładem marnotrawienia przyznanej pomocy.

2.

Określenie w drodze rozporządzenia zasad udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie, które precyzowałoby: obowiązki opiekuna usamodzielnienia i jego rolę w procesie usamodzielnienia; przeznaczenie pomocy na

zagospodarowanie, ewentualnie rozliczania przez osobę usamodzielnianą otrzymanych świadczeń na usamodzielnienie i na zagospodarowanie.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 roku w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz.U. z 2012r, poz. 954) wydane na podstawie art. 90 ust 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej określa powyższe kwestie – jednak dotyczy wyłącznie usamodzielnianych o których mowa w art. 88 tej ustawy.

3.

Proponujemy także ujednoczenie zasad usamodzielniania się i korzystania za świadczeń w powyższym zakresie przez wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej tych usamodzielnianych przed i po 01.01.2012 roku.

4.

Art. 83 ust. 2 i art. 84 pkt 1 nie przewidują zwrotu środków za korzystanie z internetu. W praktyce mamy jednak do czynienia z przypadkami, gdy opłata internetowa włączona jest w usługę telekomunikacyjną. Wówczas rodzina rozliczając usługi telekomunikacyjne otrzymuje zwrot także za korzystanie z internetu. W przypadkach, gdy usługa internetowa płacona jest odrębnie brak jest możliwości otrzymania przez rodzinę zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

5.

Doprecyzowanie terminu, od którego rodzinie zastępczej przysługuje dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego (art. 81 ustawy).

Uzasadnieniem wprowadzenia zmiany będzie przykład poniżej:

U dziecka stwierdzono niepełnosprawność w trakcie jego pobytu w pieczy zastępczej.

W orzeczeniu wskazano termin powstania niepełnosprawności „od dzieciństwa”.

Brak określenia w ustawie terminu, od którego dodatek przysługuje, może powodować ze strony rodziny zastępczej roszczenie do jego wypłaty nawet od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, także wiele lat wstecz.

6.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła rozwiązania zmierzające do przekształcenia funkcjonujących placówek opiekuńczo - wychowawczych, w placówki małe, w których warunki życia będą zbliżone do domowych.

Placówki te docelowo powinny liczyć nie więcej niż **14 wychowanków**.

Na osiągnięcie tego standardu, powiaty, zgodnie z ustawą, zobowiązane do zapewnienia dzieciom pieczy, między innymi w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, a także do prowadzenia tychże placówek, mają czas do dnia 1 stycznia 2021 roku.

Zauważyć należy, że placówki opiekuńczo - wychowawcze, o których mowa, funkcjonują w większości powiatów. Zgodnie z obecnie obowiązującym stanem prawnym, każda z nich zapewniać może dziś opiekę dla nie więcej niż **30 dzieci**, przy czym najczęściej mieści się w budynku, którego kubatura przystosowana jest do jeszcze większej liczby wychowanków. Przebudowa i dostosowanie tego zaplecza do nowych standardów jest nieekonomiczne a w wielu przypadkach niemożliwe.

Powyższe wymusza na powiatach podjęcie decyzji o budowie nowych obiektów - zgodnie z przeprowadzoną analizą potrzeb - co najmniej dwóch w powiecie.

Ponieważ finansowanie inwestycji budowy i wyposażenia obiektów powiatowych placówek opiekuńczo - wychowawczych nie jest możliwe również ze środków Unii Europejskiej (w tym w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020*), uwzględniając obecną sytuację finansową samorządów powiatowych wskazane jest wsparcie tychże działań ze środków budżetu Państwa.

7.

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadziła zmiany do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, polegające na przyznaniu uprawnienia rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka do dodatku wychowawczego na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku. Zwrócić uwagę należy, że **rodziny zastępcze, zwłaszcza zawodowe oraz rodzinne domy dziecka**, obok świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w wysokości 1000 zł, wynagrodzenia własnego, a także *dla osób zatrudnionych przy sprawowaniu opieki nad dzieckiem i przy pracach gospodarskich*, zwrotu kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego, otrzymują dodatkowo wiele świadczeń fakultatywnych, w tym m.in. dofinansowanie do wypoczynku.

Przyznanie dodatkowego uprawnienia w postaci dodatku wychowawczego powoduje duże dysproporcje pomiędzy sytuacją finansową rodzin biologicznych a pełniącymi pieczę zastępczą.

8.

W związku z dyspozycją art. 112 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wskazującą, że dochodzenie świadczeń przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb małoletniego przebywającego w pieczy zastępczej, należy do rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo kierującego placówką opiekuńczo-wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo-terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym, proponuje się rezygnację z zapisów art. 38 ustawy, nakładających na kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie *obowiązek wytaczania powództw o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych względem rodziców dzieci przebywających w pieczy zastępczej.*

Tym bardziej, że na podstawie art. 194 ustawy rodzicom biologicznym ustalana jest opłata za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Niezbędnym byłoby kompleksowe uregulowanie obowiązku alimentacyjnego rodziców biologicznych przy uwzględnieniu pomocy państwa w utrzymaniu i wychowaniu dziecka w pieczy zastępczej i obowiązku tych rodziców w zakresie odpłatności.

9.

Umożliwienie organowi prowadzącemu podjęcia samodzielnej decyzji o likwidacji placówki opiekuńczo-wychowawczej, bez zgody wojewody (art. 107 ustawy).

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

1.

Należy zwrócić uwagę, że nadal poważnym problemem jest sytuacja dwojakiego sposobu finansowania pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej.

Odpłatność osób umieszczonych przed 1 stycznia 2004 roku opiera się na opłacie wnoszonej przez mieszkańca oraz dotacji z budżetu państwa. Do wyliczenia dotacji przyjmuje się średni miesięczny koszt utrzymania w domu, nie wyższy jednak niż średnia miesięczna kwota dotacji wyliczona dla województwa. W przypadkach, kiedy średnia wojewódzka kwota średniego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej jest niższa od średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej,

ogłoszonego w wojewódzkim dzienniku urzędowym występuje wyraźna różnica w środkach finansowych otrzymywanych dla poszczególnych mieszkańców.

Środki otrzymywane dla mieszkańców przyjętych przed 1 stycznia 2004r. są znacząco niższe niż środki finansowe otrzymywane dla mieszkańców przyjętych według nowych zasad.

Sytuacja ta powoduje poważne problemy nie tylko finansowe domów pomocy społecznej, ale także etyczne.

2.

Wskazane jest uzależnienie pomocy od sytuacji majątkowej świadczeniobiorców, w szczególności w zakresie odpłatności za dom pomocy społecznej (art. 60 ustawy).

**Przewodniczący Konwentu Powiatów
Województwa Śląskiego**

**Andrzej Płonka
Starosta Bielski**